

Boekenlijst: Burgerschapsonderwerpen.

Hartelijk dank voor de aanvraag van de boekenlijst over burgerschap.

Je kunt je burgerschapsonderwijs samenhangend te maken door het aanbod te koppelen aan thema's uit verschillen vakken (taal en wereldoriëntatie). En boeken zijn hiervoor een perfect middel. Er zijn zoveel mooie boeken over thema's als inclusie, diversiteit en democratie.

Je leerlingen gaan ervan aan: meer leesplezier, motivatie en nieuwsgierigheid 😊.

Voor leerkrachten is het winst om binnen de beschikbare tijden meerdere taal-, WO- en burgerschapsdoelen in één les te vangen.

Waar op letten bij het kiezen van prentenboeken/jeugdliteratuur over diversiteit?

Wanneer je boeken kiest voor jouw leerlingen, kun je letten op:

1. Authenticiteit / representatie
 - Personages met verschillende huidskleuren, gezinsvormen, lichamelijke mogelijkheden, culturele achtergronden.
 - Niet alleen "achtergronddiversiteit," maar diversiteit in het verhaal zelf — dat verschillen een plek innemen in de verhaallijn.
 2. Niet-didactische insteek
 - Boeken waarin diversiteit niet dwingend "lesje diversiteit" is, maar verwerkt in het verhaal.
 - Zodat lezen geen "schoolles" wordt, maar een beleving en een ingang tot gesprek.
 3. Leeftijd en taalniveau passend maken
 - Voor jongere leerlingen: eenvoudige tekst, duidelijke illustraties, herkenbare situaties.
 - Voor oudere leerlingen: extra lagen in betekenis, ruimte voor discussie.
 4. Open einde / gespreksmogelijkheden
 - Boeken die ruimte laten voor vragen ("Waarom zou dat zo zijn?") en discussie.
 - Boeken met scènes die je kunt "pauzeren" en bespreken (bijv. gevoelens, keuzes van personages).
 5. Actuele en lokale relevantie
 - Boeken die dicht bij de leefwereld van jouw leerlingen liggen — cultuur, gezinssituaties die in hun omgeving voorkomen.
 - Boeken die aansluiten bij de actualiteit (nieuwkomers, migratie, maatschappelijke diversiteit).
-

Tips voor gebruik & differentiatie in jouw context

- Kies een mix: combineer boeken die verschillen tonen (huis, cultuur, identiteit) én boeken waarin diversiteit subtiel verweven is. Zo praat je soms *over* diversiteit, soms *met* diversiteit als vanzelfsprekendheid.
- Zorg altijd voor een nagesprek, liefst meerdere keren het gesprek voeren over het onderwerp. Maak dan gebruik van verschillende gespreksvormen: interview de hoofdpersoon of de schrijver, een dialoog, discussie enz. (taaldoelen)
- Gespreksanker: werk met gespreksvragen, waarbij geen goed/fout antwoord, te geven is:
 1. Wat zie je in de illustratie?
 2. Wat denk je dat dit personage voelt?
 3. Wat zou jij doen als je in die situatie zat?
 4. Ken je iemand zoals dit personage?
 5. Welke overeenkomsten zie je tussen ons en hen, en verschillen?
- Reflectie-opdrachten: leerlingen tekenen zichzelf en iemand anders, of schrijven/vertellen wat zij speciaal vinden aan zichzelf en anderen. Gebruik hiervoor je taaldoelen: maken van een blog, proza, film enz.
- Filosofische vragen en onderwerpen (vrijheid, geluk, vriendschap) zijn bij uitstek geschikt.
- Koppel met wereldoriëntatie of biologie: koppeling met culturen, gewoonten, natuur of sociaal-maatschappelijke thema's.
- Inzetten als bevestiging: zorg dat leerlingen zichzelf kunnen herkennen in boeken — niet alleen de "ander", maar ook de eigen culturele of maatschappelijke achtergrond (sense of belonging).

Boekenlijst Burgerschap

Thema	Bouw	Titel	Schrijver	ISBN
Diversiteit	OB	Elmer	David McKee	9789025859426
Diversiteit	OB	Ik voel een voet!	Maranke Rinck & Martijn van der Linden	9789056377246
Diversiteit	OB	Anders	Anders Holmer	9789025771391
Diversiteit	OB	Julian is een zeemeermin	Jessica Love	9789025770547
Diversiteit	OB	Het kleurenmonster	Anna Llenas	9789047709748
Diversiteit	OB	Jij hoort erbij!	Patricia Hegarty	9789047713394
Diversiteit	OB	Samen hier	Oliver Jeffers	9789025769304
Diversiteit	OB	Alles over diversiteit	Felicity Brooks	9781801312783
Diversiteit	OB	Kikker en de vreemdeling	Max Velthuijs	9789025846340

Diversiteit	MB	Meneer Tijger wordt wild	Peter Brown	9789047705443
Diversiteit	MB	Niemand is hetzelfde, iedereen is bijzonder	Anja Tuckermann	9789083008815
Diversiteit	MB	Mijn schaduw is roze	Scott Stuart	9789493189166
Diversiteit	MB	De jongen en de walvis	Lindsay Moore	9789025770738
Diversiteit	MB	Van mij!	Mathilde Stein & Jan Jutte	9789025860476
Diversiteit	MB	Mijn huid, jouw huid	Laura Henry-Allain & Onyinye Iwu	9789083008860
Diversiteit	MB	I Am Enough (NL)	Grace Byers	9789047715114
Diversiteit	MB	Kinderen van de wereld	Aleksandra & Daniel Mizielski (UNICEF)	9789401452480
Diversiteit	BB	Wie heeft er nou een huisdier als dat?	Kyo Maclear & Julie Morstad	9789045126042
Diversiteit	BB	Anders is niet minder	Tjibbe Veldkamp & Hedy Tjin	9789462915566
Diversiteit	BB	De jongen, de mol, de vos en het paard	Charlie Mackesy	9789026623842
Diversiteit	BB	Een andere plek, een ander leven	Marjolijn Hof	9789045119655
Diversiteit	BB	Ik ben hier	Joke van Leeuwen	9789025869967
Diversiteit	BB	Respect! 101 manieren...	Annemarie van Haeringen & Linda de Haan	9789056379134
Diversiteit	BB	Toen mijn vader een struik werd	Joke van Leeuwen	9789025868403
Diversiteit	BB	Wij zijn allemaal anders	Joris Luyendijk	9789059568566
Diversiteit	BB	Bedtijdverhalen voor rebelse meiden	Diana Otero & Jestine Ware	9789083145532
Diversiteit	BB	Een regenboog in mijn kast	Dolf Verroen & Charlotte Dematons	9789025886158
Diversiteit	BB	Let goed op	Jason Reynolds	9789493189300
Democratie	OB	Mag ik meedoen?	Susanne Strasser	9789047709694
Democratie	OB	Rupsje Nooitgenoeg in de klas	Eric Carle	9789056379936
Democratie	OB	Kom erbij!	Il Sung Na	9789051165763
Democratie	OB	Een huis voor Harry	Leo Timmers	9789047710180
Democratie	OB	Samen spelen	Emma Damon	9789047707807
Democratie	OB	Kom je bij mij op bezoek?	Sjoerd Kuiper & Mies van Hout	9789025773448
Democratie	OB	Iedereen telt mee	Kristin Roskifte	9789047711309
Democratie	MB	Stem op de okapi	Edward van de Vendel & Martijn van der Linden	9789047709434
Democratie	MB	Wij zijn allemaal bijzondere mensen	Elise Gravel	9789045126769

Democratie	MB	De wereld van vandaag voor kinderen	David van Reybrouck	9789403144512
Democratie	MB	Sam en Julia in het Muizenhuis	Karina Schaapman	9789047612307
Democratie	MB	Jij mag alles zijn	Sophia Thakur	9789047715130
Democratie	MB	Iedereen is welkom	Patricia Hegarty & Greg Abbott	9789047712689
Democratie	MB	De regels van Floor	Marjon Hoffman	9789021674640
Democratie	MB	Hoe maak je een wet?	Suzanne Klinkhamer	9789463410619
Democratie	BB	De verkiezing	Rindert Kromhout	9789025868794
Democratie	BB	Kinderen van Amsterdam	Jan Paul Schutten	9789025751720
Democratie	BB	Wat is democratie?	Kees Waaldijk	9789056378663
Democratie	BB	Kinderen van de wereld	Peter Spier	9789025741349
Democratie	BB	Van wie is de stad?	Floortje Zwigtman	9789021679362
Democratie	BB	Het grote boek van onze bijzondere rechten	Amnesty International	9789025774964
Democratie	BB	Democratie (non-fictie)	Philip Steele	9789059563462
Democratie	BB	Kinderrechten!	Janneke Schotveld & Martijn van der Linden	9789025774704
Racisme & Uitsluiting	OB	Kikker en de vreemdeling	Max Velthuis	9789025846340
Racisme & Uitsluiting	OB	Waarom jij en ik niet hetzelfde zijn	Jan Paul Schutten & Floor Rieder	9789025870123
Racisme & Uitsluiting	OB	Julian is een zeemeermin	Jessica Love	9789025770547
Racisme & Uitsluiting	OB	Iedereen telt mee	Kristin Roskifte	9789047711309
Racisme & Uitsluiting	MB	Mijn huid, jouw huid	Laura Henry-Allain & Onyinye Iwu	9789083008860
Racisme & Uitsluiting	MB	Niemand is hetzelfde, iedereen is bijzonder	Anja Tuckermann	9789083008815
Racisme & Uitsluiting	MB	Het meisje met de vlechtjes	Wilma Geldof	9789026622820
Racisme & Uitsluiting	MB	Allemaal anders, allemaal gelijk	Anja Tuckermann	9789089673122
Racisme & Uitsluiting	BB	De Zweetvoetenman	Annet Huizing & Margot Westermann	9789082851702
Racisme & Uitsluiting	BB	Thuis praat ik anders	Sylvia Vanden Heede & Marije Tolman	9789025775671
Racisme & Uitsluiting	BB	Dit boek is anti-racist	Tiffany Jewell	9789047712641
Racisme & Uitsluiting	BB	Jij mag alles zijn	Sophia Thakur	9789047715130
Racisme & Uitsluiting	BB	Kinderen van ver	Martine Letterie & Annet Schaap	9789025857766

Racisme & Uitsluiting	BB	Het verhaal van Bodhi	James Baldwin	9789059569013
Handicap	OB	Kikker is Kikker	Max Velthuijs	9789025846289
Handicap	OB	Ben jij een mens?	Saskia Halfmouw	9789044824385
Handicap	OB	Op rolletjes	Mark Janssen	9789047707029
Handicap	OB	Het lammetje dat een varken is	Pim Lammers & Milja Praagman	9789047708590
Handicap	MB	Brug naar de hemel	Toon Tellegen	9789025854543
Handicap	MB	Een heel bijzonder meisje	Sally Gardner	9789047703564
Handicap	MB	Ik ben Vincent en ik ben niet bang	Enne Koens	9789021676248
Handicap	MB	Rollercoaster Rory	Siobhan Parkinson	9789047704790
Handicap	BB	Superjuffie in de soep	Janneke Schotveld	9789025872417
Handicap	BB	Dit is geen dagboek	Erna Sassen	9789025864160
Handicap	BB	De bijzondere kinderen van mevrouw Peregrine	Ransom Riggs	9789047508855
Handicap	BB	Wonder	R.J. Palacio	9789026130554
Geloof	OB	Overall Godjes	Mark Janssen & Youp van 't Hek	9789045121575
Geloof	OB	Feest! Feest! Feest!	Marianne Busser & Ron Schröder	9789048737094
Geloof	OB	Een wereld vol feest	Sophie Beer	9789025776449
Geloof	MB	Kinderen van de wereld	Peter Spier	9789025741349
Geloof	MB	Het grote feestdagenboek	Riet Wille & Sylvia Vanden Heede	9789058387328
Geloof	MB	Mijn zusje is een engel	Fred Bernard	9789020965344
Geloof	MB	Wat vieren wij vandaag?	Kolet Janssen	9789055667638
Geloof	BB	Mijn God, jouw God, onze God	Annechien de Rooij & Floor de Goede	9789047707593
Geloof	BB	Bij ons in de straat	Kolet Janssen	9789055665054
Geloof	BB	Kinderen van de Bijbel	Elsbeth de Jager	9789085434650
Geloof	BB	Een wereld vol goden	Annewies van den Berg & Els van Egeraat	9789023013066
Feesten & Religies	OB	Samen feestvieren	Debi Giori	9789047712276
Feesten & Religies	OB	Een wereld vol feest	Sophie Beer	9789025776449
Feesten & Religies	OB	Feest! Feest! Feest!	Marianne Busser & Ron Schröder	9789048737094
Feesten & Religies	MB	Het grote feestdagenboek	Riet Wille & Sylvia Vanden Heede	9789058387328
Feesten & Religies				
Feesten & Religies	MB	Mijn kleine atlas van religies	Dominique Joly	9789021679690
Feesten & Religies	BB	Een wereld vol goden	Annewies van den Berg & Els van Egeraat	9789023013066
Feesten & Religies	BB	Mijn God, jouw God, onze God	Annechien de Rooij & Floor de Goede	9789047707593

Feesten & Religies	BB	Bij ons in de straat	Kolet Janssen	9789055665054
Stemmen & Meningsvorming	OB	Mag ik meedoen?	Susanne Strasser	9789047709694
Stemmen & Meningsvorming	OB	Kom erbij!	Il Sung Na	9789051165763
Stemmen & Meningsvorming	MB	Stem op de okapi	Edward van de Vendel & Martijn van der Linden	9789047709434
Stemmen & Meningsvorming	MB	De regels van Floor	Marjon Hoffman	9789021674640
Stemmen & Meningsvorming	MB	Iedereen is welkom	Patricia Hegarty & Greg Abbott	9789047712689
Stemmen & Meningsvorming	BB	De verkiezing	Rindert Kromhout	9789025868794
Stemmen & Meningsvorming	BB	De Zweetvoetenman	Annet Huizing & Margot Westermann	9789082851702
Stemmen & Meningsvorming	BB	Hoe word je president?	Jenne Jan Holtland	9789045119587
Stemmen & Meningsvorming	BB	Iedereen baas! Over macht, verkiezingen en inspraak	Arend van Dam	9789045123959

Welke vraagstukken zijn er nog binnen jullie organisatie op het gebied van schoolcultuur, teamcultuur of burgerschap?

- *Meer weten over Burgerschapsonderwijs, geïntegreerd werken aan burgerschap, WO en taal - lezen?*
- *Wellicht heb je nog een vraagstuk over kwaliteitszorg (hoe maak ik de burgerschapsdoelen meetbaar, merkbaar?).*
- *Misschien overweeg je een visitatie of auditronde binnen het bestuur op het thema Burgerschap?*
- *Hoe ga je om gaan met verschillen in teams en in de groep?*

Neem contact op en dan kunnen we de vraag verkennen.

Met een leervriendelijke groet,

Danielle Andrien, 06-25174433

Facilitator: "Omgaan met verschillen" (Human Dynamics , HaDee) : teamcultuur en verbinding.

Procesbegeleider in "democratisch besluiten" en Deep Democracy

Adviseur Burgerschap

Procesbegeleider en interim-schoolleider

